

ทักษะการสร้างที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัย ในที่นี้หมายถึงที่พักชั่วคราวระหว่างแผนการเดินทาง หรือที่พักเพียงชั่วคราวที่ถ่ายแพรม แคมป์ ซึ่งที่อยู่อาศัยลักษณะนี้รูปแบบจะเป็นแบบที่ง่ายต่อการสร้าง กันลม กันฝนได้ในระดับหนึ่ง เหมาะกับพื้นที่ที่เราอาศัยอยู่ เช่น ถ้าอากาศร้อนก็จะเป็นลักษณะโปร่งระบายอากาศดี ถ้าอากาศหนาวค่าที่พักก็จะทึบป้องกันลมหนาวจากด้านนอกเป็นต้น ดังนั้นที่พักชั่วคราวในที่นี้จะใช้ของที่เตรียมมา และสิ่งของที่ไม่ได้เตรียมต้องหากจากวัสดุธรรมชาติมาสร้าง

การสร้างที่อยู่อาศัยจากของในเป้ลูกเดิน

ของในเป้ลูกเดินของแต่ละคนเตรียมกับที่อยู่อาศัยชั่วคราวไม่เหมือนกัน บางท่านเลือกที่จะไม่แบกน้ำหนักมากก็จะเลือกใช้พวกแผ่นรองนอน เพล ผ้าห่มลูกเดิน บางท่านเลือกที่จะแบกของน้ำหนักมากหน่อยก็เลือกเต็นท์ขึ้นอยู่กับสภาพของตัวเองและครอบครัว ผู้เขียนจะลองใส่ตัวเลือกเพื่อให้ทุกท่านที่ยังคิดสับสนไม่ได้ลองพิจารณาเป็นทางเลือก ในการจัดเป้ที่มีที่อยู่อาศัยอยู่นั้นด้วย

เต็นท์ เต็นท์เป็นทางเลือกที่น่าสนใจอย่างหนึ่ง เพราะให้ความรู้สึกเหมือนบ้าน แต่เต็นท์ที่ดีต้องแลกมาด้วยราคาที่แพงไปด้วยถ้าไม่มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณผู้เขียนแนะนำเต็นท์ครับ

ข้อดี

- ใช้เวลาน้อย ง่ายต่อการติดตั้ง
- ประยุกต์ติดตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ได้หลากหลาย
- อยู่ได้หลายคนตามความกว้างของเต็นท์
- สามารถใช้ fly Sheet ของเต็นท์มาทำเป็นที่พักลูกเดินได้ (ดังตัวอย่างที่พักลูกเดินจากอุปกรณ์เป้)

ข้อเสีย

- ไม่สามารถนอนบนพื้นที่น้ำท่วมขังได้
- ถ้าเลือกเต็นท์ที่ไม่เหมาะสมจะเป็นภาระในการเดินทางมากกว่า เพราะพื้นที่ในการจัดเก็บและน้ำหนักมาก

เปล เปลเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับการเดินทางคนเดียวและไม่มีเด็กกับคนชรา

ข้อดี

- กางง่ายใช้เวลาไม่นาน
- ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ
- นอนเหนือพื้นดิน ทำให้ไม่ต้องกังวลเรื่องการสูญเสียความร้อนในร่างกาย

ข้อเสีย

- นอนได้คนเดียว
- ต้องตั้งเสาผูกเปล ใช้ไม่ได้กับหลาย ๆ พื้นที่

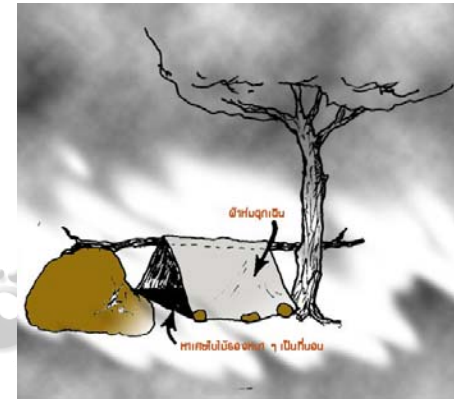
ที่พักลูกเดินจากอุปกรณ์ในเป้

จากหัวข้อด้านบนถ้าไม่เลือกอุปกรณ์ที่อยู่อาศัย เราสามารถใช้ของในเป้ลูกเดินทำที่อยู่อาศัยชั่วคราวอย่างง่าย ๆ ได้สิ่งที่จะต้องใช้คือผ้าห่มลูกเดิน (Emergency Blanket) หรือ fly Sheet ของเต็นท์

รูปแบบการใช้ผ้าห่มลูกเดินมาทำเป็นที่อยู่อาศัยชั่วคราว

1. โครงสร้างแบบเต็นท์สามเหลี่ยม

- ใช้ต้นไม้เป็นตัววางคาน
- พื้นที่รอบข้างใช้หินทับกันลม
- ที่นอนด้านในปูด้วยเศษใบไม้ให้หนา ๆ ป้องกันการเสียดสีจากร่างกายขามคำเค็ม

2. โครงสร้างแบบลาดชัน

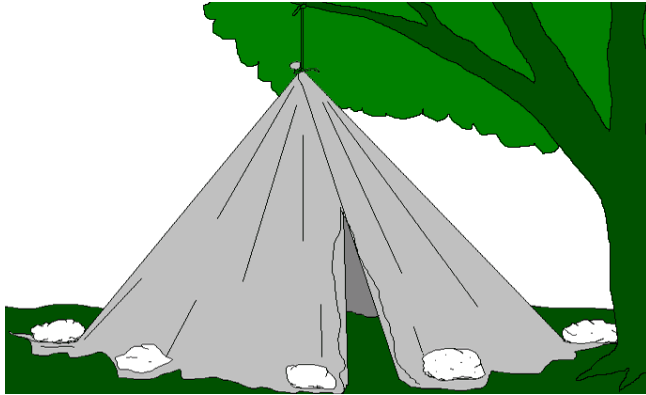
- เสาคันไม้ 2 ต้น หรือเสา 2 เสา สามารถสร้างสร้างที่บังลม บังน้ำค้างชั่วคราวได้
- ซิดเชือกเป็นสิ้่มุม โดยมุมด้านบนผูกที่ 2 ฟังต้นไม้ มุมด้านล่างผูกเอียง 45 องศา ออกจากตัว (โดยควรซิดกับต้นไม้ด้านหลัง)
- รูปแบบนี้ค่อนข้างจะแข็งแรงเพราะมีวัสดุพวกต้นไม้หรือเสามาเป็นคานรับความแข็งแรง อย่าลืมรองพื้นด้วยเศษใบไม้ป้องกันการสูญเสียไอน้ำ

ให้นอนฝั่งที่ไม่มีลม ปลายผ้าห่มถ้าเอียง 45 องศาจะบังพวกน้ำค้างเวลาอนได้ด้วย

3. โครงสร้างแบบกระโจม

- ใช้ต้นไม้เป็นข้อไว้แขวนกระโจม
- ใช้เชือก 1 เส้นผูกกลางผ้าห่มลูกจอก กับเสาหรือต้นไม้หรือกั้นเสาข้างทาง แล้วใช้หินทับกันลม
- หาเศษใบไม้รองพื้นหนา ๆ กันการสูญเสียความร้อนจากร่างกาย

** ผ้าห่มลูกจอก (Emergency Blanket) มีลักษณะคล้ายฟลอยด์มีความเหนียวในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่ทนทานมากนัก 1 ผืนอาจใช้ได้ประมาณ 3-4 วัน เพราะฉะนั้นการเลือกผ้าห่มลูกจอก ต้องหาผ้าห่มที่มีวัสดุที่เหนียว สามารถทดสอบได้โดยการเอาเม็ดคัดตรงขอบของผ้าห่มแล้วลองจิกดู ถ้าจิกได้ง่าย ๆ ผู้เขียนไม่แนะนำให้นำมาใช้งาน แต่ถ้าจิกแล้วยังมีความเหนียวของเส้นใย ทำให้จิกได้ยาก นี่แหละคือผ้าห่มลูกจอกที่ควรติดเป็ของทุกท่านเอาไว้

การสร้างที่อยู่อาศัยจากวัสดุธรรมชาติ

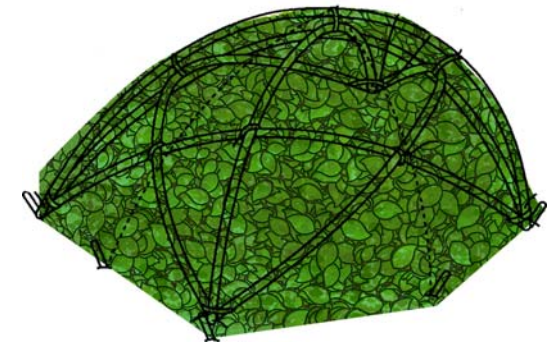
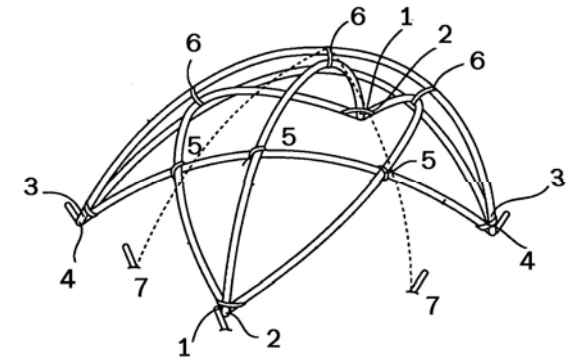
ในกรณีที่ต้องเดินทางไกลมาก หรืออุปกรณ์ที่เตรียมมาด้วยหมดอายุการใช้งาน สิ่งสำคัญต่อไปก็คือการสร้างที่อยู่อาศัยแบบง่าย ๆ จากวัสดุข้างทาง หลักการสร้างที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติจะเน้นใช้วัสดุที่หาได้รอบตัวเช่น

- ถ้าอยู่ในเมือง ก็จะมีพวกท่อ PVC จากตามอาคารบ้านไม้มีคนอยู่ ไม้หาได้จากสวนสาธารณะ ต้นไม้ข้างทาง เศษหิน เศษปูน ฯลฯ
- ถ้าอยู่ในป่า หรือแหล่งธรรมชาติ ก็จะมีไม้ เถวัลย์ ตามธรรมชาติเยอะแยะอยู่แล้ว เรานำวัสดุเหล่านี้มาสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราว

หลักการการสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราวจากวัสดุธรรมชาติ จากคิดเป็นต้นมา การสร้างที่อยู่อาศัยไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร สิ่งจำเป็นที่ต้องเรียนรู้อันดับแรกคือ โครงสร้างที่อยู่อาศัยและวัสดุที่นำมาปิด โครงสร้างผู้เขียนจะเน้นตรงส่วนโครงสร้างเป็นหลักเพราะเมื่อขึ้นโครงได้แล้วสิ่งที่จะนำมาปิด มาทาก็จะเป็นอะไรที่หาได้ง่ายกว่ามาก

1. โครงสร้างแบบโดม เมื่อพิจารณาโครงสร้างตามรูปแล้วจะดูเหมือนยุ่งยากซับซ้อน แต่เมื่อได้ลองทำดูจนเกิดความชำนาญโครงสร้างลักษณะนี้สามารถสร้างเสร็จได้ในเวลาไม่ถึง 20 นาที

- เลข 1 ใช้ไม้รวอันมัดหัวท้ายแล้วคล้องตามภาพ
- เลข 3 ใช้ไม้รวอันมัดหัวท้ายคล้องตามภาพ
- เลข 2 (ถ้าหาได้ให้ยึดสมอเอาไว้จะทำงานได้ง่ายขึ้น ไม่必看ข้อ c ไปได้เลย)
- นำไม้ในข้อ a, b มาพาดกันและมีดตามจุดเลข 5 และจุดเลข 6 (ฝั่งหลัง 6 เป็นทางเข้ามดหลวม ๆ ไว้)
- ถ้าเป็นไปได้ยึดสมอที่จุดที่ 4 และจุดที่ 7 (เส้นปะคือเชือก)
- เมื่อได้โครงสร้างแล้วก็ตัดกิ่งไม้ที่มีใบเยอะ ๆ มาปิดรอบ ๆ โดยให้ลมเข้าน้อยที่สุด ถ้าปิดหลวม ๆ ชั้นจะกันน้ำฝนสาดได้ดีทีเดียว
- ปูพื้นด้วยเศษใบไม้หนา ๆ กันการสูญเสียความร้อนของร่างกาย

กระโจมแบบนี้ถ้าปิดใบไม้หลวม ๆ ชั้นจะกันฝนสาดได้ดีทีเดียว

2. โครงสร้างแบบกระโจม การสร้างกระโจมอาจจะดูง่ายกว่าสร้างโดม แต่เหมาะกับพื้นที่ที่ลมไม่แรงเพราะทรงสูงจะต้านลมมากกว่า

- ใช้ไม้ 6 ท่อนมาผูกรวมกันที่หัวแล้วกางแต่ละท่อนสร้างเป็นพื้นที่ด้านใน
- ขีดด้วยไม้สั้น ๆ รอบกระโจมตามความกว้างของพื้นที่ด้านใน
- ตัดกิ่งไม้ที่มีใบมาปิดรอบ ๆ กระโจม(ถ้ากิ่งไม้ไม่ยาวหรือใบสั้นต้องขีดไม้สั้นหลาย ๆ ชิ้นเพื่อจะได้ปิดรอบ ๆ พื้นที่ได้ง่าย
- ปูพื้นด้วยเศษใบไม้หนา ๆ กันการสูญเสียความร้อนของร่างกาย

กระโจมอินเดียแดงปกติจะใช้ผ้าหรือหนังหนา ๆ มาปิดแต่สามารถประยุกต์ใช้พวกกิ่งไม้หรือไม้หลาย ๆ อันมาทำได้

3. ตัวอย่างโครงสร้างชั่วคราวแบบ Slope และ A-Frame

โครงสร้างแบบ ทั้ง 2 แบบคล้ายคลึงกัน เราต้องดูลักษณะของภูมิประเทศและภูมิอากาศของที่เราอยู่ว่าเป็นแบบไหนควรใช้โครงสร้างที่อยู่อาศัยแบบใด เช่น

- โครงสร้างแบบ Slope ใช้กันพวกน้ำค้างและกันลมที่มาจากทิศทางเดียว
- โครงสร้างแบบ A-Frame ควร ใช้ในหน้าฝนโดยเมื่อสร้างเสร็จ สามารถขุดลอกคูเล็ก ๆ ไว้รอบที่พักเพื่อระบายน้ำได้อีกด้วย

โครงสร้างแบบ Slope

โครงสร้างแบบ A-Frame

ที่พักฉุกเฉินเป็นที่พักชั่วคราวเท่านั้น โครงสร้างจะเป็นโครงสร้างแบบง่าย ๆ สามารถทำได้ในเวลาไม่เกิน 30 นาที การมีที่พักชั่วคราวเป้าหมายก็คือ ป้องกันลม น้ำค้าง น้ำฝน และการสูญเสียความร้อนในร่างกาย อีกทั้งยังสร้างความอบอุ่นสบายใจในการพักผ่อนให้กับครอบครัวอีกด้วย ที่พักชั่วคราวสัก 1 หลัง กองไฟสัก 1 กอง ทำให้มีกำลังใจในการต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคในวันรุ่งขึ้นต่อไปได้

บันทึกท้ายบทความ.....ที่ปักธงเงินรายทางตามแผนฉุกเฉินครอบครัวคุณ

